

Innst. 294 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:88 S (2012–2013)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Flåtten, Lars Myraune, Øyvind Halleraker, Ingjerd Schou og Svein Harberg om bredbåndsutbygging

Til Stortinget

Sammendrag

I representantforslaget fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det snart kommer på plass en nasjonal graveforskrift som blant annet åpner for Microtrenching, og at det om nødvendig fremmes sak for Stortinget om dette.»

Det vises til dokumentet for nærmere begrunnelse av forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anne Marit Bjørnflaten, Susanne Bratli, Freddy de Ruiter, Gorm Kjernli, Magne Rommetveit og Tone Merete Sønsterud, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Bård Hoksrud og Arne Sortevik, fra Høyre, Trond Helleland, Lars Myraune og Ingjerd Schou, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Lange, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Knut Arild Hareide, viser til repre-

sentantforslaget og til vedlagte uttalelse, datert 24. april 2013, fra Samferdselsdepartementet v/statsråden i saken.

Komiteen vil understreke at tilstrekkelig bredbåndskapasitet er avgjørende for digital verdiskaping. Selv om mobil bredbåndsutbygging etter hvert vil tilby økende kapasitet og hastighet i nettet, er det fiberutbyggingen som vil utgjøre ryggraden i bredbåndsnettet i årene framover. Den mest brukte framføringen av slike fiberkabler er gjennom rør i veigrunnen eller langs veibanen. Kostnadene til denne fremføringen utgjør gjerne mellom 70 og 90 pst. av totalkostnadene.

Komiteen mener derfor det er viktig at utbyggingsselskapene får tilgang til veigrunn for fremføring av ledningsnettet uten at det legges for mange hindringer i veien, eller at det påløper for høye kostnader.

Komiteen mener det er viktig at det er noenlunde like regler i hele landet for hvordan dette kan gjøres. Derfor var det et godt tiltak da Vegdirektoratet på vegne av Samferdselsdepartementet i 2007 sendte en forskrift på høring. Forskriften ble imidlertid svært dårlig mottatt av bransjen.

Komiteen har stor forståelse for at veieier vil sikre seg at veibanen ikke blir forringet etter en graving for å legge trekkør til bredbånd, men da kravene til gravedybde og overdekning i denne forskriften ville føre til en svært kostbar utbygging av bredbåndsnettet, stoppet utbyggingen nærmest opp. Selv om denne forskriften tre år senere ble trukket, var det enkelte kommuner som benyttet den som mal siden det ikke eksisterte noen annen, og dette førte til full stopp enkelte steder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, har merket seg at det er seks år siden

den første forskriften ble sendt på høring, og at det fremdeles er ingen felles regler for hvordan gravingen kan gjennomføres.

Flertallet er også kjent med at det i de senere årene er utviklet en metode som kalles «Microtrenching». Bruk av denne metoden vil føre til at utbyggingen kan gjøres vesentlig raskere og billigere. Spesielt vil dette gjelde ved utbygging i bystrøk. I NOU 2:2013 fremkom det at:

«Det er likevel spørsmål knyttet til hvorvidt regelverket åpner eller blokkerer for såkalt microtrenching, noe som ville gjort bredbåndsutbygging vesentlig rimeligere. Et uklart og differensiert regelverk er etter Digiutvalgets mening en viktig barriere for bredbåndsutbyggingen.»

Flertallet mener det er viktig at et nytt regelverk klargjør dette spørsmålet og tillater at utbygging av bredbånd også kan skje etter moderne og kostnadsbesparende metoder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ser fram til at ledningsforskriften med veileder kommer på plass raskt, og at det i forskriften gis åpning for at den mest hensiktsmessige teknologien benyttes.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Dokument 8:88 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Flåtten, Lars Myraune, Øyvind Halleraker, Ingjerd Schou og Svein Harberg om bredbåndsutbygging – vedlegges protokollen.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslag Dokument 8:20 S (2011–2012) fra representanter fra Fremskrittspartiet om et nasjonalt bredbåndsløft. Disse medlemmer mener at et moderne bredbåndsnett er en forutsetning for variert næringsliv og bosetting i hele landet. Staten har imidlertid ikke påtatt seg det samme ansvaret for bredbånd som for annen infrastruktur som veg og bane. Den mest brukte, og den løsning med høyest kapasitet for framføring av bredbånd, er fiberutbygging. Disse medlemmer mener at en nasjonal utbygging av fiber i mange tilfelle vil være avgjørende for hvor unge mennesker velger å bosette seg. Det er en klar sammenheng mellom bredbåndsutbygging, næringsutvikling og økonomisk vekst.

Disse medlemmer viser til Høykom-programmet som ble opprettet i 1999 som en tilskuddsordning for å stimulere utviklingen av nettverksbaserte brukertjenester og samtidig øke markedsgrunnlaget for tilbud av bredbåndskommunikasjon. Programmet ble utviklet i 2008. I de siste årene med tilskuddsordningen ble fokuset i større grad å gi midler til utbygging av bredbånd i områder i landet der kommersielle aktører ikke ønsket å etablere seg. Disse medlemmer viser til Dokument 8:71 S (2010–2011), representantforslag fra Bård Hoksrud, Arne Sortevik, Ingebjørg Godskesen, Jan Henrik Fredriksen og Harald T. Nesvik, jf. Innst. 276 S (2010–2011) der komiteens flertall bestående av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2011 legge fram handlingsplan med finansieringsløsning for å gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd for hele landet»

Disse medlemmer viser til at det er bredbåndsaktørene som i stor grad bruker veinettet som infrastruktur, og at § 32 i veglova regulerer hvordan annen infrastruktur kan etableres i veggrunnen. I praksis vil dette bety at bredbåndsaktørene må forholde seg til 428 ulike kommuner som er ansvarlige for både vedtak og klagebehandling. Disse medlemmer mener dette blir urimelig da dette fører til ulike tolkninger av regelverket. Disse medlemmer viser til IKT-Norges oppfatning av lovforslaget 2010–2011.

«Forskriftsgrunnlaget er i stor grad identisk med og like ubalansert som direktoratets opprinnelige forslag fra 2007. På en rekke punkter er det til og med blitt verre for de som bygger bredbånd».

Disse medlemmer viser til at da Drammen kommune innførte graveinstruksen i tråd med forskriftsutkastet, førte dette til en kostnadsøkning for graving og fremføring på 385 pst. Disse medlemmer ser at det er et stort behov for å få på plass et nytt regelverk som avklarer graveforskriftene og tillater at utbygging av bredbånd kan skje etter moderne og kostnadsbesparende metoder. Disse medlemmer vil åpne for «Microtrenching».

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2014 legge fram handlingsplan med finansieringsløsning for å gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.»

Forslag fra mindretall**Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:***Forslag 1*

Dokument 8:88 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Svein Flåtten, Lars Myraune, Øyvind Halleraker, Ingjerd Schou og Svein Harberg om bredbåndsutbygging – vedlegges protokollen.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 2*

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2014 legge frem handlingsplan med finansieringsløsning for å

gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen sørge for at det snarest kommer på plass en nasjonal graveforskrift som blant annet åpner for Microtrenching, og at det om nødvendig fremmes sak for Stortinget om dette.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 14. mai 2013

Knut Arild Hareide

leder

Lars Myraune

ordfører

Vedlegg

Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 24. april 2013

Dokument 8:88 (2012-2013) Representantforslag fra Svein Flåtten, Lars Myraune, Øyvind Halleraker, Ingjerd Schou og Svein Harberg om bredbåndsutbygging

Jeg viser til brev av 16.04.2013 vedlagt ovennevnte representantforslag.

Det bes om departementets uttalelse til følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen sørge for at det snarest kommer på plass en nasjonal graveforskrift som blant annet åpner for Microtrenching, og at det om nødvendig fremmes sak for Stortinget om dette.

Samferdselsdepartementet har følgende uttalelse:

Som representantene skriver, så utgjør ofte gravekostnadene den største kostnaden ved bredbåndsutbygging og veggrunn er en av de viktigste fremføringsveiene for bredbånd over hele landet. Det er derfor viktig å legge til rette for at utbyggerne får rask og enkel tilgang til veggrunn, samtidig som en setter krav til gravearbeidet som ikke forringer kvaliteten og sikkerheten på veien og ivaretar hensynet til trafikkavvikling.

Utkast til *forskrift* om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs veg (ledningsforskriften) med veileder ble sendt på høring i desember 2007. Hensikten med forskriften er å få et ensartet og landsdekkende regelverk, fordi det vil forenkle arbeidet med den enkelte tillatelse, øke graden av forutsigbarhet og motvirke eventuell forskjellsbehandling. Departementet går inn for at forskriften skal gjelde for hele det offentlige vegnettet.

Med forskriften formaliseres dagens praktisering av vegloven § 32, bl.a. flytteplikten for egen kostnad når ledningene må flyttes av hensyn til veginteressen. Den såkalte kostnadsmodellen som ble foreslått i høringen, går en bort fra. Etter den skulle lednings-

eier betale en andel av økte kostnader som vegmyndighetene hadde som følge av at ledningene ligger i vegen. Videre foreslås det hjemmel for vegmyndighetene til å kunne kreve at det legges ekstra trekkør når en ledningseier graver i offentlig veg.

Forslaget til *veileder* er også basert på dagens praksis og erfaring, i tillegg til håndbok 018 Vegbygging. Den er foreslått å gjelde bare for riksvegnettet. Departementet mener det ikke er riktig at staten skal utarbeide tekniske krav for hele det offentlige vegnettet. Etter iverksettelsen av forvaltningsreformen fra 01.01.2010 er det statlige vegnettet bare på vel 10 000 km, mens fylkesvegnettet er på over 44 000 km. Det er ofte i byer og tett- steder det oppstår problemer i tilknytning til graving. Enkelte byer har laget sine egne veiledere, andre avventer kanskje veilederen for riksvegnettet før de lager sine egne.

Veilederen omhandler bl.a. krav til søknad om framføringstrasé og grave- og arbeidstillatelse, administrative vilkår og tekniske bestemmelser, herunder krav til gravedybde/overdekning av ledninger. Når det gjelder sistnevnte har representanter for ulike rør- og kabelaktører utarbeidet et eget utkast til tekniske bestemmelser. De to forslagene har ulike tilnærmingmåter. Statens vegvesens forslag gir ikke direkte forbud mot microtrenching, men en anser denne metoden som lite aktuell på riksvegnettet. Det legges opp til at tele- og bredbåndsforbindelser legges på en hensiktsmessig måte i ytterkant av vegområdet. Ledningsbransjens forslag omhandler microtrenching spesifikt, der vegene/gatene er delt i kategorier etter type og trafikkmengde.

For å få et best mulig beslutningsgrunnlag, har departementet bedt SINTEF som uavhengig part vurdere forslagene. Dette arbeidet er nå i slutfasen.

Ledningsforskriften vil bli fastsatt så snart veilederen for riksvegnettet er ferdig. Selve forskriften vil ikke omhandle tekniske bestemmelser i forhold til ulike graveteknikker og overdekning.